

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592154
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ 6075
Ημερομηνία καταθέσεως 2 6 17

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών

Θέμα: Για τη δημιουργία τοπικής εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ) στον οικισμό Μεσημέρι του Δήμου Θερμαϊκού στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα έγγραφα, που επισυνάπτονται στην υπ' αρ. 988/2017 απάντηση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην υπ' αρ. 4189/15.3.17 Ερώτησή μας προκύπτουν τα παρακάτω προς επίλυση ζητήματα, που αφορούν και στη δραστηριότητα της **ΕΥΑΘ ΑΕ**, σχετική και με το αντικείμενο της **Ειδικής Γραμματείας Υδάτων** του ΥΠΕΝ.

1. Σε σχέση με το γενικότερο σχεδιασμό του έργου

Επιβεβαιώνεται από πληθώρα στοιχείων ο **εσφαλμένος σχεδιασμός της ΕΕΛ Μεσημερίου**, συγκεκριμένα:

α) Μεταξύ των **εναλλακτικών λύσεων** δεν εξετάσθηκε η εμφανέστερη όλων, η σύνδεση του αποχετευτικού δικτύου του Μεσημερίου με τον αγωγό μεταφοράς των λυμάτων του οικισμού της Επανομής (στη Δ.Ε. Επανομής υπάγεται και ο οικισμός Μεσημερίου) προς την υφιστάμενη ΕΕΛ Αινεία της ΕΥΑΘ ΑΕ. Προς τούτο, προβάλλεται από τη δημοτική Αρχή Θερμαϊκού (έγγραφο υπ' αρ. 6068/24.3.17) το απορριπτέο, και από τεχνική άποψη, «επιχείρημα» (για δικαιολογία πρόκειται), ότι θα απαιτούνταν η **απ' ευθείας σύνδεση** του υπόψη αγωγού με την ΕΕΛ Αινεία στο **Αγγελολχώρι (!)** μήκους **40 χλμ περίπου και «η κατασκευή άλλων τουλάχιστον 8 αντλιοστασίων»** και κόστος κατασκευής **«8 έως 10 εκατομμύρια ευρώ»**.

Το «επιχείρημα» αυτό **απορρίπτεται από την ίδια την ΕΥΑΘ**. Στο από **20.2.17** έγγραφό της (δύο ημέρες μετά εκδόθηκε η – έτοιμη προφανώς – ΑΕΠΟ!) προς την αδειοδοτούσα το έργο Αρχή (ΔΙΠΕΧΩΣ Κεντρικής Μακεδονίας της Α.Δ. Μακεδονίας - Θράκης), **προγενέστερο** της ερώτησής μας, αναφέρει: «Σε κάθε περίπτωση μετά από μία αρχική διερεύνηση των λύσεων εκτιμούμε ότι θα απαιτηθούν περίπου **10 Km αγωγών και δύο (2) αντλιοστάσια** για τη μεταφορά των λυμάτων προς το υφιστάμενο δίκτυο της Επανομής, η δαπάνη των οποίων εκτιμάται σε **4,0 εκ. ευρώ**».

Ιδού η αναξιοπιστία του βασικού «επιχειρήματος» της δημοτικής Αρχής Θερμαϊκού, το οποίο παραδόξως(;) υιοθετεί άκριτα η αρμόδια Υπηρεσία της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης στην από 16.12.16 εισήγησή της προς τη Μ.Ε.Θ. προκειμένου να γνωμοδοτήσει για την έκδοση της ΑΕΠΟ.

Αντίθετα, η **Ειδική Γραμματεία Υδάτων** του ΥΠΕΝ, Δ/ση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ, στο από **27.3.17 απαντητικό στην ερώτησή μας** έγγραφό της συνιστά το αυτονόητο: «Στη συγκεκριμένη περίπτωση η ΕΥΑΘ, ως αρμόδιος φορέας διαχείρισης της υφιστάμενης εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων [σ.σ.: της ΕΕΛ Αινεία] **θα μπορούσε να αποφανθεί σχετικά με τη δυνατότητα υποδοχής λυμάτων του εν λόγω οικισμού**».

Δεν γνωρίζουμε αν υποβλήθηκε στη συνέχεια από τη δημοτική Αρχή τέτοιο αίτημα, **συνοδευόμενο με τα απαραίτητα στοιχεία**. Παραμένει, έτσι, η θέση της ΕΥΑΘ όπως διατυπώνεται στο πιο πάνω έγγραφό της, έστω και πρωτόλεια **λόγω παντελούς έλλειψης στοιχείων από μέρους της δημοτικής Αρχής**, όπως επανειλημμένα τονίζεται στο υπόψη έγγραφο.

Το τελικό συμπέρασμα της ΕΥΑΘ διατυπώνεται ως εξής:

«4. Το ερώτημα στο σχετικό έγγραφό σας, για τη “δυνατότητα” να οδηγηθούν τα λύματα του οικισμού Μεσημερίου προς την ΕΕΛ Αινεία **προφανώς τεχνικά έχει θετική απάντηση.**

Όμως από τα **πολύ λίγα στοιχεία** που υπάρχουν και από μια αρχική διερεύνηση **εκτιμούμε** ότι το συγκεκριμένο έργο **θα είναι κοστοβόρο και ΜΗ ανταποδοτικό**[σ.σ.: προφανώς για την ΕΥΑΘ] **ακόμη κι αν δεν απαιτηθούν έργα αναβάθμισης του υπάρχοντος δικτύου και των αντλιοστασίων».**

Σε **πρώτη** ανάγνωση σημειώνουμε ότι η υπόψη **εκτίμηση κόστους** από την ΕΥΑΘ στηρίζεται στην παραδοχή ότι το έργο της σύνδεσης θα μελετηθεί και θα υλοποιηθεί «για τον πληθυσμό των **6.459 κατοίκων** και όχι για τον κατά πολύ μικρότερο σημερινό πληθυσμό». Και τούτο διότι, όπως σημειώνει σε άλλο σημείου του εγγράφου: «**Σύμφωνα με στοιχεία από το ΓΠΣ** του πρώην Δήμου Επανομής ο μελλοντικός πληθυσμός του οικισμού Μεσημερίου, λαμβάνοντας υπόψη και τις επεκτάσεις σχεδίου, θα φτάσει στις **6.459 κατοίκους**». Η υπόψη εκτίμηση αναφέρεται έως το **2037** με βάση την 40ετή πρόβλεψη «ζωής» των ΕΕΛ.

Αντίθετα, η επίδικη ΕΕΛ Μεσημερίου σχεδιάστηκε για πληθυσμό **2.600 κατ.εκτιμώντας** ότι εκεί θα φτάσει ο πληθυσμός του οικισμού έως το **2055!** Που σημαίνει, σε **πρώτη** ανάγνωση, ότι η πιο πάνω εκτίμηση κόστους της ΕΥΑΘ **μειώνεται σημαντικά αν προσαρμοστεί στα δεδομένα σχεδιασμού της ΕΕΛ Μεσημερίου**, ώστε η όποια οικονομική σύγκριση να αναφέρεται στα ίδια ποσοτικά δεδομένα.

β) Σε **δεύτερη**, όμως, ανάγνωση τα πράγματα – από πλευράς σχεδιασμού της μονάδας - **είναι πολύ χειρότερα.** Εάν είναι ορθή, και δεν έχουμε λόγο να το αμφισβητήσουμε, η πιο πάνω αναφορά της ΕΥΑΘ στα «**στοιχεία από το ΓΠΣ**» (ενδεχομένως από τον όλο φάκελο της Μελέτης του ΓΠΣ) για εξυπηρετούμενο πληθυσμό **6.459 κατοίκων**, τότε πού θα διοχετεύονται ύστερα π.χ. από μια 10ετία ή 15ετία τα λύματα του πλεονάζοντος πληθυσμού;

Από μεριά της η ίδια η ΜΠΕ παραθέτει στην **παρ.5.2.2** τις «**Προβλέψεις του ΓΠΣ ΔΕ Επανομής**» σύμφωνα με τις οποίες έναντι των **1831** κατοίκων της τοπικής κοινότητας Μεσημερίου κατά την απογραφή του 2011 προβλέπεται «**προγραμματικός πληθυσμός για το έτος - στόχο 2021**» **4.375 κατοίκων**, περιλαμβανομένων των επεκτάσεων αλλά όχι και των εκτός αυτών νόμιμα υφιστάμενων κατοικιών.

Αντίθετα, στο επόμενο κεφάλαιο 6, υπολογίζουν πληθυσμό για το 2055 στους **2.660 κατ.** με βάση την εσφαλμένη παραδοχή ότι ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής στην 40ετία 2015 – 2055 θα περιοριστεί στο 0,80%, όπως διαμορφώνεται στα χρόνια της κρίσης. Και καταλήγει: «**Συνεπώς η εκτίμηση 2.600 άτομα, για πληθυσμό του οικισμού κατά το 2055 κρίθηκε απολύτως επαρκής!**»

Και εύλογα γεννάται το ερώτημα: Μήπως «**σχεδιάζουν**» από τώρα για την επόμενη 10ετία - 15ετία μια **2^η ΕΕΛ** δίπλα στην πρώτη, με **νέους αγωγούς** προσαγωγής και διάθεσης, με **νέο αντλιοστάσιο** αφού η **δυναμικότητα του όλου έργου εξαντλείται στους 2.600 κατοίκους;**

2. Σε σχέση με τις εναλλακτικές χωροθετήσεις της ΕΕΛ

Στο υπ' αρ. 6068/24.3.17 συνημμένο απαντητικό έγγραφο της Δ/σης Τ.Υ. και Περιβάλλοντος του Δήμου Θερμαϊκού γίνεται προσπάθεια να τεκμηριωθεί ότι οι **δύο**, εναλλακτικές της προτεινόμενης, θέσεις της ΕΕΛ δεν προτάθηκαν προσχηματικά αλλά ότι συνιστούσαν «βιώσιμες» επιλογές. Από τα επικαλούμενα, όμως, στοιχεία προκύπτει το αντίθετο. Όπως αναγνωρίζεται στο υπόψη έγγραφο:

i) Η θέση **ΕΕΛ 1** (στην ΑΕΠΟ αναφέρεται ως **ΕΕΛ2**) απαιτούσε να προηγηθεί **διευθέτηση του ρέματος** και είχε **έντονα ανώμαλο έδαφος** σε συνδυασμό με τεχνητό πρηνές που είχε διαμορφωθεί.

ii) Η θέση **ΕΕΛ2** (στην ΑΕΠΟ αναφέρεται ως **ΕΕΛ1**) απαιτούσε και αυτή «**διαμόρφωση και κατάληψη του ρέματος**», στοιχείο που **αποκρύπτεται στην ΑΕΠΟ** (σελ.10) και είχε επιλεγεί στη ΜΠΕ του 2000 επειδή προβλέπονταν «**φυσικό σύστημα**» επεξεργασίας των λυμάτων, το οποίο στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε.

Αναφέρεται ακόμη ότι και **«οι δύο απορριφθείσες λύσεις... μπορούσαν να θεωρηθούν οχλούσες από άλλους δομιστές εκτός σχεδίου ...»**. Με ποια λογική οι νόμιμοι δομιστές του **Αμπελότοπου** εξαιρέθηκαν από αυτό το κριτήριο;

Αναγνωρίζεται, τέλος, ότι **καθοριστικό κριτήριο** για την επιλογή θέσης της ΕΕΛ ήταν το **ιδιοκτησιακό** («να πρόκειται για γήπεδο ιδιοκτησίας του δήμου») καθώς γίνεται μνεία για **«μια σειρά απορριπτικών αντίστοιχων αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Περιφέρειας [σ.σ.: Διοίκησης]...»**, που επέβαλλε στην πράξη τη χωροθέτηση της ΕΕΛ σε **δημοτική έκταση**.

Από τα παραπάνω, και με δεδομένο ότι **δεν εξετάστηκε ως εναλλακτική λύση η σύνδεση με την ΕΕΛ Αινεία**, η επιλογή της επίδικης θέσης είχε προαποφασιστεί και η εξέταση των υπόψη, εμφανώς μη «βιώσιμων», λύσεων υπήρξε **προσχηματική**.

3. Σε σχέση με την απόσταση ασφαλείας της ΕΕΛ από οικισμούς και κατοικίες

Η ανάδειξη στην Ερώτησή μας του γεγονότος ότι η ΕΕΛ «έρχεται να “φυτευτεί” σε απόσταση ανάσας (της τάξης των δεκάδων μέτρων) από κατοικίες στη θέση **«Αμπελότοπος»**, που **νόμιμα οικοδομήθηκαν** ενώ και με το ίδιο το Μεσημέρι διατηρεί **οπτική επαφή**» απαντάται στα δύο πιο πάνω συνημμένα με το επιχείρημα ότι **δεν τίθεται από τη νομοθεσία ελάχιστη απόσταση των ΕΕΛ από τα όρια οικισμών**, όπως πράγματι συμβαίνει. Ξεχνούν όμως ότι η ίδια η ΜΠΕ στη σελ.122 **θέτει το όριο των 500 μ ως βασικό κριτήριο για την επιλογή της θέσης**. Και παρακάτω αναφέρει **«Η τελική επιλογή θέσης εγκατάστασης της μονάδας επεξεργασίας του βιολογικού καθαρισμού, επιλέχθηκε με βάση τα προαναφερόμενα κριτήρια και τις ιδιαιτερότητες της ευρύτερης περιοχής του οικισμού (ιδιοκτησία Δήμου, απόσταση >500μ, ...»**.

Σε κάθε περίπτωση το παραπάνω (σκοπίμο προφανώς) νομοθετικό κενό ως προς τη μη θέσπιση ελάχιστων αποστάσεων, δεν σημαίνει ότι είναι επιτρεπτόνα παραβιάζονται βασικές αρχές και αυτής ακόμη της κρατικο -μονοπωλιακής περιβαλλοντικής νομοθεσίας, που αναφέρονται στην προστασία της **δημόσιας υγείας**, όσο υποκριτικές κι αν είναι αυτές. Αυτό συμβαίνει και στην προκείμενη περίπτωση αλλά και στις περισσότερες των περιπτώσεων - και με την παρούσα κυβέρνηση -, καθώς προέχει η εξυπηρέτηση του καπιταλιστικού κέρδους.

Στο πλαίσιο αυτό υπενθυμίζεται ότι ο νόμος – πλαίσιο **1650/1986** για την προστασία του περιβάλλοντος στο άρθρο 1, παρ.1 ορίζει ως σκοπό του **«... να ζει [ο άνθρωπος] σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, μέσα στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του ...»**. Σημειώνουμε σχετικά ότι σε άλλες περιπτώσεις ορίζονται από τη νομοθεσία σημαντικές αποστάσεις ασφαλείας από οικισμούς για **εγκαταστάσεις λιγότερο οχλούσες** από τις ΕΕΛ. Αναφέρουμε εδώ τη διάταξη της παρ. 1(γ) του άρθ.6 του Ν.3325/2005, που ορίζει **ελάχιστη απόσταση 500μ βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων χαμηλής όχλησης** από τα όρια οικισμών προϋφισταμένων της 16.8.1923.

Ως προς την ουσία του ζητήματος, πέρα από την αναπόφευκτη - σε απόσταση μερικών δεκάδων μέτρων - δυσοσμία σε βάρος **νόμιμα υφισταμένων κατοικιών**, την άμεση **οπτική όχληση** και το θόρυβο, έντονο προβάλλει το ζήτημα της προστασίας της **υγείας των κατοίκων**. Η ίδια η ΑΕΠΟ αναγνωρίζει ότι θα προσελκύονται στην ΕΕΛ **«τρωκτικά, έντομα και άλλα παράσιτα»** και με τον όρο **6.15** ορίζει να εφαρμόζεται πρόγραμμα καταπολέμησής τους εγκεκριμένο από την αρμόδια Δ/ση Υγείας. Και εύλογα αναρωτιέται κανείς: Τα τρωκτικά, έντομα και άλλα παράσιτα, που **προσελκύονται στη μονάδα**, πού αλλού θα βρίσκουν καταφύγιο, όσα από αυτά διαφεύγουν, αν όχι στις αποθήκες και άλλους χώρους των παρακείμενων κατοικιών; Επίπτωση, εξαιρετικά σοβαρή, που αγνοεί παντελώς η ΑΕΠΟ και οι θετικά προσκείμενοι στην υπόψη χωροθέτηση.

4. Σε σχέση με τη διάθεση των επεξεργασμένων αποβλήτων

Στη Ερώτησή μας επισημαίναμε: **«Ουσιαστικά πρόκειται για διάθεση επί του εδάφους με διασπορά**. Αυτό άλλωστε ομολογείται και στην ίδια την ΜΠΕ (παρ. 6.4.7), όπου **“δίνονται οι συντεταγμένες της αρχής και του τέλους διάθεσης με διασπορά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στο ρέμα δυτικά της Ε.Ε.Λ.”** Πρακτική που έχει

εγκαταλειφθεί και, πέραν των άλλων, προκαλεί δυσοσμίες και αποτελεί εστία προσέλκυσης και πολλαπλασιασμού κουνουπιών και μυγών με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε βάρος της υγείας.».

Η απάντηση της Δ/σης Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Μ.Ε.Θ. έχει δύο σκέλη:

Το πρώτο αναφέρεται σε ζήτημα που δεν θίγαμε, ενώ αποφεύγεται απαντηθεί εάν πρόκειται επί της ουσίας για **διασπορά επί εδάφους**.

Το δεύτερο σκέλος της απάντησης οχυρώνεται πίσω από την Υγειονομική Διάταξη-«βρικόλακα» Ειβ/221/1965 σύμφωνα με την οποία «... επιτρέπεται η αποχέτευση [επεξεργασμένων] λυμάτων **σε ξηρά ή διαλειπούσης ροής ρέματα**, υπό την προϋπόθεση να εξασφαλίζεται η ελεύθερη και ανεμπόδιστη ροή των λυμάτων, η αποφυγή δημιουργίας στάσιμων νερών και ...». Αποφεύγει να κάνει λόγο για την, πρόσφατη σχετικά, **Εγκύκλιο 191645/3.12.13 της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του ΥΠΕΚΑ**, σύμφωνα με την οποία η υπόψη Υ.Δ. «**δεν καλύπτει τη σύγχρονη περιβαλλοντική πολιτική**» και ότι σε κάθε περίπτωση «**με την ΚΥΑ 145116/2011 (Β 354) έχουν καταργηθεί οι σχετικές ρυθμίσεις που αφορούν τη διάθεση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στο έδαφος ή υπεδαφίως**».

Τώρα, το πώς η **διασπορά υγρών σε ξηρή** κατά βάση **κοίτη** ενός **ρέματος** **δεν θεωρείται διάθεση στο έδαφος** δεν μας εκπλήσσει. Έτσι κι αλλιώς η τακτική του να βαφτίζεται το κρέας «ψάρι» κατέχει σημαντική θέση στην αντιλαϊκή εργαλειοθήκη του πολιτικού προσωπικού της άρχουσας τάξης.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία και δεδομένα ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ οι κ.κ. Υπουργοί ως προς τα σημεία που τους αφορούν:

- Εάν συμφωνούν με την άποψη, που διατυπώνεται στα δύο πιο πάνω συνημμένα έγγραφα, ότι ο κάθε δήμος της **Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης** (πόσο μάλλον ο κάθε οικισμός, όπως εν προκειμένω) οφείλει να έχει τη δική του ΕΕΛ και, σε **αντίθετη περίπτωση**, εάν προτίθενται να παρέμβουν ώστε να διερευνηθεί από την ΕΥΑΘ, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, η **δυνατότητα σύνδεσης του Μεσημερίου με την ΕΕΛ Αινεία** στη βάση **επαρκών και αξιόπιστων στοιχείων**.

- Εάν κρίνουν ότι οι διατάξεις της Υ.Δ. Ειβ/221/65, όπως εφαρμόζονται στην προκείμενη περίπτωση, συνάδουν με την κυβερνητική πολιτική για την προστασία του **περιβάλλοντος** και ειδικότερα του **υδάτινου** καθώς και για την προστασία της **δημόσιας υγείας** και ειδικότερα των κατοίκων του **Αμπελότοπου** και άλλων όμορων κατοικιών.

- Τέλος, εάν κρίνουν ότι εξαντλήθηκαν από την αδειοδοτούσα Αρχή (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης), στο όριο πάντα του επιστημονικοτεχνικά εφικτού, οι οφειλόμενες ενέργειές της, ώστε πριν την έκδοση της ΑΕΠΟ να **υπάρξει ουσιαστική εξέταση πραγματικά «βιώσιμων» εναλλακτικών χωροθετήσεων της ΕΕΛ** αντί του πιο πάνω προσχηματικού χειρισμού του θέματος.

Οι βουλευτές

Σάκης Βαρδαλής

Γιάννης Δελής